

י י ר י ש ע

פעסער צייטונג

דיוועס בלאט ערשיינט דריימאל וואכענטליך...

אויף דיוועס צייטונג קאנן מאן יעדעס מאגן פרעגן מערער ען...

№r. 46, צעהנטער יאהרונג, פעסט, מאנטאג יב ניסן הת'רל"ח, Pest, den 15 April 1878

ביסמארק אלס פרייעדענס-ריכטער.

זייט איינען מאנען איזט נון דער דייטשער הויכ-קאנצלער פריסט ביסמארק אלס פרייעדענס-ריכטער צווישען ענגלאנד, רוסלאנד אינר עסטעריי-הויכ-אונגארן אויפגעטרעטען, אים צווישען דיוועס דרייא מעכטען איינען פרייערליכען פערנלייך צי שטארקע צו ברענגען, דיוועס פרייעדענס-פערמיטטע-לונגען דעם דייטשען הויכקאנצלערס דויערן נאך אימער פארט. - נור דערוועגען, דער אללעס פאן דער בעסטען אינר איהם אנגעזעהסטען זייט בעטראכטעט, קאנן דא האפען, דאס דער פרייער-ליכע פערנלייך צו שטארקע קאמטען קאנטע-איינער יעדע דיווער דרייא מעכטע דעם פרייעדען צי לויבע עטואס נאכגעווען ווערען. - אבער דא האפענונגס-פאל זינד וויי ניט!

זינד געהאדען וואל איז ניט צו דענייען-גען מיסטרואדען אינר פערצאנטען, וועלכע אימ-מער דאס שליסטעט פאר איינזעטען אינר דאס שלעכטסטען ערווארטען, אבער ביים בעסטען ווילען קאנטען וויי איינען פרייערליכען נויגענד איינען פרייעדענס-שטראל פונדען, רוסלאנד האט פאן זינער הארטעקייט נאך ניכטס, נאכגע-לאסען אינר נאכגעבען, ענגלאנד בעשפערט נאך אויף זיינע גערעכטע פארדערונגען, אינר אויף צווישען עסטערייך אינר רוסלאנד איזט נאך קיינע פערשטענדונג איינגעטרעטען.

פילע צייטונגען שולדען וואהל דאס יעצט איינע פרייערליכע ווערונג איינגעטרעטען איזט: אבער איהרע מעלדונג איזט נויגענדס בערינדעט. פאן דעם וועדער-צושטאנדע-קאמטען דעם קא-קריענס-רייסטונגען שרייטען אויף אללען זייטען פארט אין דער נענדע וויילד פאן קאנסטאנטינא-פעל שטעהען זיך בערייטען דא רוסען אינר ענג-לענדער איינאנדער פרייערליך גענויאכער, דער דייטשער נראם-פירטס נוקארוס וויי פאריגעטערן ווייערען אין קאנסטאנטינאפעל, ווי ער מיט דעם שטראן אבערמאט איינע גענוגעט בעשפערטע-אטען. - אבער דא פילע שטעהט פעסט דאס דאס טירקיא טר דער איינערען נאטווענדיקייט אינר דעם דראגן געהאדעט אינר נאכגעבען-מיט-טע אלס ווי דען פרייעדענס-פערטראג מיט רוס-לאנד אבער אבערמאטען; וואכאלד אבער רוסלאנד פאן איינער אינר אבערען זייטע אנגעשפיען ווערען, דא ווער דא טירקיא נאנן זיכער אויף דער זייט דער רוסען-פרייעדע שטעהען, דער ענגלישע איינפליס אין דער טירקיא איזט אים וואכטען. - דער יעצטיגע רויסקע-פרייערליכע טירקישע מיט-טע פרייעדענט היכטעטען איין דאנקשארטען אין דען ענגלישען מיטטעס סאליסמיר ווייל ער זיינע איינעווערונגען געגען דען הארטען רויסיש-קעאטווארשען אויף שאן דיוועס דאנקענס-שויבטען אינר הויכע דאכיא דא האפענונג איים, דאס דא טירקיא אויף זייטע ענגלאנדס שטעהען ווערען וואוירך רוסלאנד געהער צו נאכגעבען טעוואונגען ווערען קאנטע.

אס 12-טען אפריל ריכטעטע דער טירקישע מיניסטער-פרעזידענט איין ווער-שויבטען אין אללע איראפעאישען מעכטען, אין וועלכעס ער פאל-גענדעס ערקלערעט: דורך איינערע געזעהר-א-גען מיטען וויי מיט רוסלאנד דען הערטעסטען פרייעדענס-פערטראג אבשליעטען, וויי מיטען

נן דיוועס פערטראג איינפאלטען, דא וויי איהן אינטערשרייעבען; אבער דא טירקיא ווערע עס אלס איין נאכטעס נליק אנווערען וועגן עס דען איבריגען איראפעאישען מעכטען געלונגען וואל-טע, רוסלאנד דאצו צו בעוועגען, דיוועס דא האר-טען פערטראג דורך איינער איינע אבערדעוונג צו מעסטען אינר צו מילדערען, דא טירקיא ווערע יעדענפאלס בערייט זיין, בעדייטערע פערבענס-טערוונגען אין איהרעם הויכע פארצעהמען.

אייס דיוועס הונדערטווען דער טירקישען רענייערונג לויכטעט נון הערפאר, דאס דא טיר-מייא נור מיט דעמעניגען האלטען ווערען דער געגען דען הויסיש-טירקישען פערטראג אייפטרע-טען ווערען.

אייך דא שרייטען קייטען צווישען רוסלאנד אינר רוימעניען דויערן נאך אימער פארט. היס-לאנד מיט זיך דען דורכמארש זינער סאלדאטען דורך רוימעניען זיכער, דען ווען נליק דיע-זען דורכמארש פעהנדענע, דאן איזט דא רויס-שע ארמעע אין דער טירקיא פאן דער הויכמאטע או פילע וויי אבערשטייטען, רוסלאנד וואל עס נון ענטוועדער דורך איינע ניינע פערטראג מיט רוימעניען אבער דורך געוואלט געגען דא ווע-נישע ארמעע דורכגעטען, דאס דעם טראנספאר-טע דער רויסען דורך רוימעניען נאך קיין הונדערטע טענגענענעטענע ווערען ווערען פאלע אללע רוימענישען איינעוואכטען זינד יעצט פאן דען רויסען בעזעטע דאמיט זיך דא דא רוימעניען ניכט ווערען וואלען.

היינט פריי זינד הייער פאלגענדע העפעשען איינגעטרעטען:

פערשייענע ניוואקייטען.

דאס ניינע גראסע פאלטי-שע פארטיי (א.א.וו) וויי ווער בערייטעט מיטע-טהוילט וואללטען דא דרייא פארטייען געמליך: דא שטעינע-פארטייא דא אינאבערונג ליבערא-לע פארטייא אינר דא אייבערסט לינקע פארטייא צו איינער איינפליכע פארטייא זיך פערצווייגען, אים זא איהרען קאמפף געגען דא רענייערונג מיט נאכטענעס געפאלע פיהרען צו קאנטען, אינרעס מיטטע דא אייבערסט לינקע פארטייא אייז דעם שפיעלע געלאסען ווערען דא איינע פארטייא-נינג מיט דיווער אלס אינמאליך זיך הערעיס-שפעלעט. - דאפיר איזט אבער צווישען דער גענייע-פארטייא אינר דער אינאבערונג ליבע-ראלען פארטייא דא פערצווייגען פאלקראמטען געלונגען אינר פיהרען דיוועס פאן נון אב דען מי-טע: (פערצווייגעט אפאזיציאן) (דאס הייסט: פערצווייגעט גענוער דער רענייערונגס-פארטייא) אייך טעהרדעט גענוער, דא פארדער דער רע-נייערונגס-פארטייא אנגעהארטען, וויי דער גענייע-רענייערונגס-פארטייא איינע פרייעדענט שטעפאן פאן ביסמא-דער גענייעט פאנאנע-טעסער ערקראפאלי אינר נאך אנדערע שלאסען זיך דיוועס פארטייא אן, דאס פארטיישע פארנאמס דיווער ניינע פארטייא ערשטערע זיך איבער דאס נאמען געבעט דער איינער אינר אייבערן פארטייא, אס ווייטגינגען פיר אים אויף יעדער פליקט דיוועס פארטייא-טעס וועלכער פאלגענדערמאסען לויטעט: (פאלל-שטענדיגע רעליגיאנס-אינר געוויסענס-פרייהייט גענועווייטע אכטונג אינר פרייעדע צווישען דען פערשייענען קאפעסאטאנען, וויי אייך צווישען דען איינזעלענען קאפעסאטאנען אינר דעם שטאטט) - דיוועס פליקט עראכטען וויי אלס האכאניטעיענס-טאט, מאן מאנע זיך דאך עראינערן, דאס אים ניינע שטראפונגען ביכע בייא דען בעשטימט-גען דער שטראפען פיר געלעגטע דער רעלי-גיאן אינר שטאטט דער אפגעטליכע רעליגיאנס-אינגען דער איינער: (אנערקאנטע רעליגיאן-געברויכט אווערדע, פרייער ווארדע ערקלערט דאס געווען דא וויישישע רעליגיאן איינער איינער-ליך פאם שטאטטע אנערקאנט ווארדע עס דאך געמאנעטע איינפאלען ווערען דא וויישישע רע-ליגיאן פאם שטאטטליכען שטעטע איינזעלישע-טען, אלליין וואלכע ערקלערטען ווערען זינד ניכט פילע ווערטה, דא דאס געזעטצבויך דאך נור פאן איינער אנערקאנטע רעליגיאן שפייכט ווער-רעד דא וויישישע רעליגיאן אסאמעבלויך דא שטאטטליכע אנערקענונג נאך אסאמעט ניכט בע-זעט! דאס איזט איינעס, איבערדיעס מיסטען וויי אימער אינר אימער אויף דא איבער-שטענדע הניוועזען וועלכע דארום ערוואכטען, דאס אין עסטערייך בערייטע רעליגיאנס-פרייהייט העררשט, ניכט אבער אויך בייא אים אין אונגארן, ווער אלוא בייא אים צום ווערטהע-מע איבערטרעטען ווייל, מיט ערסט נאך עסטע-רייך רייזען, אים זיך דארט אים ווערטהעט אי-ש-געהען צו לאסען, דאס ווערע אבער נאך דאס געוויסעטע, ווער יודע ווערען וואל, דאס הייער דיווע-רווע-שפען ניכט שאנען, אלליין וועגן איין וואל-בער (נר) נאך אונגארן צוויקקעהט ווער זיין איבערטרעט צום ווערטהעטע ווערעט דעם קול-טום-מיניסטערס טיכט אנערקאנט אינר ווער דער-זעלבע אלוא אויך וויישישע נאך אלס קאפאליק בעטראכטעט, הייראמעט זאלך אין גרה אין וויי-

האנדורע

אין דער הינזען איז איראליטישען נעמיידען... שילע זינד מיט 1 טען מאי ל"ו דיא שטעלע... איינע געפירטען לעהרערס וועלכע דער עני-... רעאישען, אונארשישען אונד דייטשען שפראך... מעכטיג איזט, מיט דעם יאהרעס-געהאלטע פאן... 800 נילדען, וואסן ער איז איינע אין דיעזעס... פאכע קיילאפטישען געהילפען צו האלטען האט... אינד דיא שטעללע איינע געפירטען לעהרערס... מיט דעם יאהרעס-געהאלטע פאן 400 נילד צו בע-... ועטצען, הינענע אנשליסענדיגע האבען אירע... געזעט אינערם שלום גלייכווערדיגע נאכזייגע... איהרע בייזעהרענען הענטיקייט לענגסטעס ביז... אס 15 טען אפריל ל"ו אין דען פארשטאנד דער... איראליטישען קולטוסגעמיידע צו זענען.

איים פערשיעדענען פאלקערן אינד נאציאנען, נאך... דעם ערשטען אינליקליכען קריגע דייטשע ריעזע... מאנארכיע צערשטקעלט ווערדען. דיא אינארן... זינד מירקעט-פריינדע אונד רויסענ-פריינדע, דיא... סלאווען זינד דאס געגענטהייל, דיא עסטערייכ-... אינאיינעם איבער אונד בענעפאלטס נוכט פער-... לעסליך, דיא מיטען זינד סלאווען אונד וואללען... געזען רויסען אונד איינע זאלע שייכעס פאן... מערדעס ליידעט עסטערייך אונד געלד-מאנגעל... אונד אן פילען שילדען, זא דאס עס קיים דיא... ערשטען 60 מיליאנען צור קריגע-רויסענ איי-... מרייבען קאן, איינע זאלע שייכעס מאנאר-... כיע האן זיך ענגלאנד נוכט פערלאסען, ווען... רויסלאנד פיר עסטערייך נור עטוואס נאכזייט... דאן ווירד עסטערייך זיכער נור צו רויסלאנד... הינענברעכענען אונד ווירד אונס אין שטיך... לאסען."

אין דער הינזען ווישען ארטהאדאקסען... נעמיידע אונד דיא שטעללע איינעס טויטניגע פאר-... בעטערס, דער צויליך שייב מוסחא אונד נשער... קרא וין מים, מיט איינע וואכע-געהאלט פאן... 8-9 נילדען, נאנצער שטייט אונד וואסניגע... בענענאנענפאשען, מיט דעם איר העבעל צו בע-... זעטצען, בעווערבער, דיא מיט קבלית פאן גרול... זמני אונד ציינעסען איבער בייזעהרענע פער-... הינזענען אין ארטהאדאקסען נעמיידען פערזע-... הען זינד, האבען אירע געזעט מיט בעלענען... ביז צום 20 טען אפריל אן דען געפערטישען פאר-... שטאנד איינזענענען, אינד זיך נאך בערענען... איינעם פראכע-פארטראגע צו אינטערזענען... דעם איבערשטיגען ווערדען דיא היינע-שטענען... פערטישען.

וויא מאן וועט אונד דער ב' ב' איין נרא-... סער פיינד עסטערייכס, יעצט איז ער נון צו-... ריח געטרעטען, אונד יעצט ערס ווירד דיא... פריינדשאפט צווישען ענגלאנד אונד עסטערייך... בעסטער בענעפאסטיג ווערדען.

אין דער הינזען ווישען ארטהאדאקסען... נעמיידע אונד דיא שטעללע איינעס טויטניגע פאר-... בעטערס, דער צויליך שייב מוסחא אונד נשער... קרא וין מים, מיט איינע וואכע-געהאלט פאן... 8-9 נילדען, נאנצער שטייט אונד וואסניגע... בענענאנענפאשען, מיט דעם איר העבעל צו בע-... זעטצען, בעווערבער, דיא מיט קבלית פאן גרול... זמני אונד ציינעסען איבער בייזעהרענע פער-... הינזענען אין ארטהאדאקסען נעמיידען פערזע-... הען זינד, האבען אירע געזעט מיט בעלענען... ביז צום 20 טען אפריל אן דען געפערטישען פאר-... שטאנד איינזענענען, אינד זיך נאך בערענען... איינעם פראכע-פארטראגע צו אינטערזענען... דעם איבערשטיגען ווערדען דיא היינע-שטענען... פערטישען.

אין דער הינזען ווישען ארטהאדאקסען... נעמיידע אונד דיא שטעללע איינעס טויטניגע פאר-... בעטערס, דער צויליך שייב מוסחא אונד נשער... קרא וין מים, מיט איינע וואכע-געהאלט פאן... 8-9 נילדען, נאנצער שטייט אונד וואסניגע... בענענאנענפאשען, מיט דעם איר העבעל צו בע-... זעטצען, בעווערבער, דיא מיט קבלית פאן גרול... זמני אונד ציינעסען איבער בייזעהרענע פער-... הינזענען אין ארטהאדאקסען נעמיידען פערזע-... הען זינד, האבען אירע געזעט מיט בעלענען... ביז צום 20 טען אפריל אן דען געפערטישען פאר-... שטאנד איינזענענען, אינד זיך נאך בערענען... איינעם פראכע-פארטראגע צו אינטערזענען... דעם איבערשטיגען ווערדען דיא היינע-שטענען... פערטישען.

Table with 2 columns: 'ארט' (Location) and 'פרייטע' (Fruit). Lists various locations and their corresponding fruit prices.

Table with 2 columns: 'ארט' (Location) and 'פרייטע' (Fruit). Lists various locations and their corresponding fruit prices.

אונד דיא היינע פריה היינע ארטהאדאקסען... נען דעפעשען וויסען נאך נוכט ענטשיידענעס... צו מעלדען, דער גענליש-ויישישע שטייט אונד... נאך אימער דערזעלבע. מאן האפט נאך אימ-... מער, ביסמאך ווערדע צווישען ענגלאנד אונד... רויסלאנד אלס פערמיטלער אייפערטען. -... איינע קאנסטאנטינאפער דעפעשע פאס 11 טען... אפריל מעלדעט, דאס צווישען ענגלאנד אונד דער... מירקיא בערייטט אין אלאנא-פערטראג אבער... שלאסען ווארדע, דיא מירקיא האט אין אויען... איינע ארמע פאן 80000 מאנן אייגענשטעללט... וועלכע זיך מיט דער ענגלישען ארמע גענען... רויסלאנד פערבינדען ווירד.

אונד עסטערייכס ווירד אבער נעמעלדעט... רויסלאנד האבע פיר מערביען אונד דיא מירקישע... פראווינץ באסען פערשראכען ווענע מערביען... ביא איינע ערניערטען קריגע ווערדע נור פיר... רויסלאנד צו הילפע געהען וואללעט.

אין נאכטראגע אונד ערעס פאריגען בלאט-... טעס גענלישע מיניסטער לוד דערבי איבער עסטער-... רויס-אינארן לאושיפאשען, היינע ערסט ווירד... דיעזע שימפ-ערדען ווארסליך מיטגעטהיללט. -... דיעזע לייטע: ענגלאנד קאן אונד עסטערייכס... מיטהילפע נוכט רעכענען, עסטערייך נעגארט צו... דעם 'רוי-קאויע-בונדען' עסטערייך ווירד... דאחער גענען רויסלאנד נוכט קעמפאן, וויל דאן... דייטשלאנד פיר רויסלאנד צו הילפע געהען וויר-... דע עסטערייך איז דער שייכעסע שטאט... אין דיעזעס בונדע-עסטערייכ-אונארן בעשטעהט

אדער צום כולל ספרדים נעהארען, היעפאן מינדעס-
טענס א יונגער און א נאך ערהאלטען, דאס
דעזער בעטראג וואך ניכט איינצוייבט, אים דעם
אכטן-בעצייבעטען וואך ניכט דעם העררן פאן
ראשהשילד ביא דער פערטהילונג ענטשפריכען
צו קאנגען, מיסטען דא 200 פלינד שטעטלינג יונג-
ער לעבט ווערדען ביז ווייטער גיבט איינפליע-
טען, דאמיט יעדעס ארמען און "פלאנק" געוויי-
נע ווערדען קאנן, הערר פארשהשילד האט זיך אלא
דיעסמאל פעררעבענט, ער האט וואהל 200 פלינד
שטעטלינג געווארען, וואס מען אבער ניכט, ווי-
פילע ארמע יודען און ירושלים נאך איינער און
טהיילונג פון שאכטען, ווען עס קאם עס, דאס אין
ירושלים מעהר ארמע זינד, אלס דאס צאהל דער
פראנקס, וועלכע דאס ראשהשילדשע געלדערדיג
אויסמאכט!

"א יונגער און א נאך ערהאלטען, דאס
דעזער בעטראג וואך ניכט איינצוייבט, אים דעם
אכטן-בעצייבעטען וואך ניכט דעם העררן פאן
ראשהשילד ביא דער פערטהילונג ענטשפריכען
צו קאנגען, מיסטען דא 200 פלינד שטעטלינג יונג-
ער לעבט ווערדען ביז ווייטער גיבט איינפליע-
טען, דאמיט יעדעס ארמען און "פלאנק" געוויי-
נע ווערדען קאנן, הערר פארשהשילד האט זיך אלא
דיעסמאל פעררעבענט, ער האט וואהל 200 פלינד
שטעטלינג געווארען, וואס מען אבער ניכט, ווי-
פילע ארמע יודען און ירושלים נאך איינער און
טהיילונג פון שאכטען, ווען עס קאם עס, דאס אין
ירושלים מעהר ארמע זינד, אלס דאס צאהל דער
פראנקס, וועלכע דאס ראשהשילדשע געלדערדיג
אויסמאכט!"

טע זינגען בעפאלטעכעכעכעכע, העררן בן ציון נאך
קאנטאמטאנאפעל, אים דא זינגען לויטע דאס צו
בעוועגען, אהרע ברויטע, דא וואהל איינליקליך,
אבער ניכט שרודי זינד, דאך ניכט אים שטיבע
צו לאסטען, העררן בן ציון האט עס אייך פער-
שאנדען, דא אנגעלעגענהייט און זעהר גיסט-
רייכער וויזע צו לויטען, אלס דא זינגען לויטע
געמליך ערקלערטען, דא מאנגען קיינע ברויטע, דא
פאן איינעם ערלי, געשענעט "ווארדען" — דא
זאגט דער מענטשנפליינדליכע בן ציון: "מייע
קיינער! פאר אלעס איז דא וואס אבער "באניס"
(מיט ציאנג, אונד ניכט "ברציון" פשוטלינג) גע-
שעהן, וויא קאנן מאן אלא דא איינליקליכען
דאפיר פערנאטווארטליך מאכען, דאס מאן אויגען
"געזאלט" אנטשפריינגען ווען דא אבער מייע קיי-
נער, טראשענעס ארויפגעוויינט לענגע, דאס דא
איינליקליכען מערדען פאן איינעם ערלי, געשע-
נעט "ווארדען", דא מיט איך אויגען עטיאס מיט-
טהיילען, וואס ביהודע אין "געוויינטע" געבליע-
טען, עס ווארען נעמליך ניכט בילאנגען, וועלכע
אין קאזאלוק אונד קיינע שאנדע דא געווען,
טהאטען פערדייבט האבען, ווארדען טירקישע
באשי-באציקס, וועלכע בעראנטליך קיינע ערליש
זאנדערען גליך אללען טירקען צום 18טן טען לע-
בעט, געשענעט בעשטימטע ווערדען "דעזער לעט-
טערע מיטטהיילונג, דעם קלינגען בן ציון מאכטע
אויך דא זינגען לויטע איינע זעהר גיסטלינג
איינהוקן, היצע קאם נאך, דאס באראן היירש
אויס איינעס טאשע איינע געוויינטערע מיטע
אלס "מיטשפיל" שפענדעטע, וואס קאם עס דאס דא
טרויאונגען דעזער פאר איינליקליכען "יתומות"
גלייכצייטיג האבען פאלצאנגען ווערדען קאנגען,
דא איינעס וואס ביא היירש ווערדען געווענהייט
פראכטפאלל אייגענטימיקט, דא שילקנדיג אים
זעמטשילען הייטען שילען אין קאנטאמטאנאפעל
ווארען ביא דעזער פילע טרויאונגען אונטע-
זעהר, עבענען רעשיגען זעמטשילען ראכטנדיג
מיט דעם חכם באשי און דער שפיטצע, דער חכם
באשי היילט הייבויא איינע זעהר שאנע אונד ער-
גריפענדיג ערדע, אין וועלכער נאמעטליך דא
לירען ער ווען און קאזאלוק אונד ערקען-שאנדע
אין ערשייטערדען ווארען געשילדערט וואר-
דען, מיט איינע בליעכדיא דעזער רעדע טראקען,
— וועלכט דא פילען מאהאמעדאנישען פרויען,
דא פערשילדערט און דעם סינאגאגע שטיגען-
ווארען, שילכעטען טיעף אויף ביא דער שילדע-
היינע דער אונטעגליכען לירען, וועלכע דעזער
קיינע איבער טירקען ווארען געבראכט דער
חכם באשי שאנע איינע זעהר מיט דעם זאמען,
"גליך דעזער הער-שאנדע" ווארדען אויך טירקען

אונד יודען, וועלכע צוזאמען געבליבעט אונד גע-
ליטטען, פאן נין אב אין לירען אונד פרויען אונד-
ערישטערליך פערדייבט בליעכען —
"א יונגער און א נאך ערהאלטען, דאס
דעזער בעטראג וואך ניכט איינצוייבט, אים דעם
אכטן-בעצייבעטען וואך ניכט דעם העררן פאן
ראשהשילד ביא דער פערטהילונג ענטשפריכען
צו קאנגען, מיסטען דא 200 פלינד שטעטלינג יונג-
ער לעבט ווערדען ביז ווייטער גיבט איינפליע-
טען, דאמיט יעדעס ארמען און "פלאנק" געוויי-
נע ווערדען קאנן, הערר פארשהשילד האט זיך אלא
דיעסמאל פעררעבענט, ער האט וואהל 200 פלינד
שטעטלינג געווארען, וואס מען אבער ניכט, ווי-
פילע ארמע יודען און ירושלים נאך איינער און
טהיילונג פון שאכטען, ווען עס קאם עס, דאס אין
ירושלים מעהר ארמע זינד, אלס דאס צאהל דער
פראנקס, וועלכע דאס ראשהשילדשע געלדערדיג
אויסמאכט!"

רענגן דאפאן, ער האפט אונטעוועיגע ענווסענס, מיסטען,
ווייל ער אהר דען בעשויג ניכט ענטדערקען קאנגען —
אונד נין קאם בענאמיין דע אהרעלי, דורך דא שראפט
שטיגען, אלס ער פאס פערדעט שטיגען, ווא ער צום
פונסטער הייזען, ווא ער דא בלאסטע וויקסאריא ערבליק-
טען, ער האנטע ניכט דאס מיטעקטע, ער ווארד אהר טויז-
העציג מיט דער האנד איינען קום צו, וויקסאריא אבער
ערווארשעט איהן מיט איינעם געפולד, דאס נאנג אונד
דערס וואה, וויא עס זיך בענאמיין פארשטעללעט, —
פראך אונד הייטער טראט בענאמיין אין דאס ציסטער
וויקסאריא.

וויקסאריא ווארעט זיך ניכט, אום איהן צו בעניי-
טען, בענאמיין שווינטע — ער טראט נעהר אונד וואהל-
טע אהר דאס האנד קוסטען, דאס עגאן אבער דיאטלעכע
מיט איינעם שוידע צויק.

אויסצוריקען (זאנטע קיינע ווארעט, אום טיין ערשיינען
אויסצוריקען) זאנטע קיינע ווארעט, אום טיין ערשיינען
לויכט אונטעוועיג!

"אויך בעפונדען מיט וואהל, ווא וואהל וויא אין דער
נעהר איינעם שראנגען — דאס שראך וויקסאריא מיט
זאלכער פסטען שטייטע, אלס אב וויא זיך אין העררן
מאכען וואלשטע, אויך אללעס געפאסט צו זיין אונד דעזער
רשטע טייוס אין אהרעם לעבען, מיט ווארדע צו ענט-
שיידונג צו ברינגען.

וואס זאלל דאס הייסען? וועטהאלב ווערדען וויא
זיך פאן טיר היינעט? אהרע איינעם פלאסטען, אהרע
לויכטען ציסטערן יא? (זאנטע בענאמיין).
(פארשטענענע פאלשט.)

וואלשטע, "לארדו" (זייע ער) הארען יא! א, ווא זינד
בענאמיין, איך וויל עס איינען זאנגען, ווא זינד בע-
נאמיין —

נאנט אום הויסטעל! דאס ווא און לירער מיט
טייגען איינען איינען, דאס איך בענאמיין ביי, שווענד-
מאל בענאמיין פאן איינעם מאנגע, דען איך וויא אוי-
גען נאנט פעררשטע דען איך..."

און דא הארען זיך דאך, ווא פערשיגעטען טיך ניכט
דער ברייע אויס פאלש..."

פאלש וויא זיינע וועלען, הייער אויס דער ברייע
צויק, יעטע קאנגען ווא נעהען, איך ווילל אן טייגען
וואינדיג וועלכט ערבלוטען!"

"א, לאסטען זיך טיך דאך אויסערדען! ווא מיסטען
טיך אנהארען, איך ביסטע ווא דאמיס! איך ווילל אהרען
יא אויסקלעייג אבער דעזערן בעשויג ערטהיילען, איך בין
דאךאן ניכט שוילד, איך בין קיין מאדערע, אבער..."

ווא זינד איין ערליכע דרישטען, מיט דא ענט-
לענדע זינד שלאנגען, דא אין דאס העררן אהרע ניכט-
פילע שטייטען! נעהען יא, איך בעשווארע דא, לאסטען
ווא טיך אלליין! פויכטען ווא ניכט פיר טיך, דאס האבע
קיינען פיינד אונד קיינע פריינד, דענען איך דען נאסטען
שטייטען טייגען זעלע מיטטהיילען קאנגען, איך ווען איך
זיך איינע שטייטע העסטען — הא וואס זעהט איך! זע-
הען דא היירש עס טאשען, דאס קאסטט דעזער שלאנגע
העראנעקריכען, עס אויס ער איראדעלי! איינע ווא ווא-
פארט נעהען ווא! — הא, ווא ווילל טיר דעזער שלאנגע
פאם בווען הייסען!"

ענעהרדאר אויפטען אין נאסטען פירט אונד אויס-

שויט; אבער איך קאנן דען ברייע טיר אינטער צווייא
בעניינגען איינליכעטען, ערשטעס טייסטען ווא מיט אויף
העני-ווארע פערשייטעטען, דאס ווא דעם העררן איך
איראדעלי ווערען פארפאל ניכט ענטדערקען ווערדען אונד
צווייטעס, דאס ווא טיר דען ברייע, נאכדעם ווא איהן גע-
לעזען, ווארעט צוויינגען!"

ווא! יא! איך נעכט אהרען טיין ערעהן-ווארע!
קיינען ווא טיך ניכט מיט דעם העררן-מאסטען אהרעם
דאלכעס, שטייטען פאן איהן אויף איינמאל אין טיין העררן
אונד טראקען ווא טיך!"

"נישט! הייער אויס דער ברייע!"

מיט ענעשאנגען טיינערדע אונד מיט פאכענדעם
העזען פאשטעטע וויקסאריא דען אלטען אונד פערשעלש-
טען ברייע בענאמיין. —

עס איבערלייזען ווא איינע פויבערשע קעלטע, ווא
ערבלאטען, ווא צווייטעטע אן אללען גלעזערען, עס שווי-
דעלטע אהר פאך דען איינען, ווא לאז דען ברייע צו
נעהר אונד שוויצעט מיט איינעם שוויא צו ערדע נעהרען
פערדאמטען! פערדאמטען — אונד טוינענמאל
פערדאמטען! (שריע ווא פאלכער פערצווייטונג) ווא נעהר
דא וועלש פאך דען איינען, עס ניכט קיינע לעבע אונד טיינע
טעהר אויף ערדען.

וויקסאריא פילע אין קאנטאמט, בעניעהארד בעווישע
זיך וויקסאריא זיינע טאשען, שרייע אויס וועלכע, וויקסאריא
קאם זיך באלד פאך דען איינען, ווא לאז דען ברייע ווא אבער
נאנגן איינעם טראקען ענעהרדען.

ענעהרדאר ווא ווא ערעהרע, דאס ער אהר נין
דא נאנטע פארשטייט אונד בעניינגען ערשטעטען

